

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem v právní věci

žalobce: V. V.
státní příslušnost Moldavská republika
zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Bártou
sídlem Purkyňova 787/6, 702 00 Ostrava

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-84/LE-BA04-VL13-2020 ze dne 1. 12. 2020, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

- III. Ustanovenému zástupci žalobce **Mgr. Ladislavu Bártovi**, advokátovi se sídlem v Ostravě, Purkyňova 787/6, se přiznává odměna za zastupování žalobce a náhrada hotových výdajů v celkové výši 8 650 Kč, které mu budou vyplaceny z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. České republice se **právo** na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

1. Žalobce je státním příslušníkem Moldavské republiky a dne 14. 8. 2020 podal v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný rozhodnutím identifikovaným v záhlaví tohoto rozsudku (dále též „napadené rozhodnutí“) rozhodl tak, že se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona číslo 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“), neuděluje.
2. V důvodech rozhodnutí žalovaný uvedl, že neshledal důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný předně označil tvrzené obavy žalobce z možného pronásledování ze strany policie za neoprávněné, ničím nepodložené, čistě spekulativní a zjevně naprosto účelové s cílem dodat závažnost jeho žádosti o mezinárodní ochranu. V této souvislosti poukázal žalovaný na to, že žalobce o svých údajných aktivitách v rámci Moldavska hovořil rozporně a naprosto nepřesvědčivě. Dále žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že žalobce je plnohodnotným občanem Moldavska, byť pobýval na separatistickém území (Podněstří), má platný doklad této země a pokud se obává politické situace v Podněstří, tak mu nic nebrání, aby se v případě návratu do vlasti usídlil mimo toto separatistické území.
3. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce u Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“) včasnou žalobu, ve které namítal, že došlo k porušení § 3, § 2 odst. 4, § 50 odst. 3 a 4 zákona číslo 500/2004 Sb., správního řádu (dále též „správní řád“) a taky § 14a zákona o azylu, neboť mu v případě návratu do vlasti hrozí nebezpečí vážné újmy. Žalobce připomněl, že ve správním řízení uvedl jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany obavu z jednání policie, která se jej snažila přimět ke spolupráci při sledování distributorů drog a jelikož to odmítl, byl vyslýchán, zadržen na jeden den, byla u něj provedena domovní prohlídka a musel podepsat prohlášení, že neopustí Moldavsko. Byl policií neustále sledován. Podle žalobce se měl žalovaný blíže zabývat situací v zemi původu a využít k tomu většího množství podkladů a měl také využít podrobnější rozhovor se žalobcem a dotázat se jej na důvod, proč docházelo ke zjevným porušením jeho práv, a nebo jak tamní policie funguje. Žalobce připustil, že nepředložil žalovanému konkrétní důkazy, avšak svou přesvědčivou výpověď doložil své pronásledování policií, přičemž z jeho výpovědi je zcela zřejmé, že byl vystaven přímým hrozbám a čelil naprosto nepřipustnému jednání ze strany státních orgánů. Naopak žalovaný podle jeho názoru v žádném případě nepostavil najisto, že v případě návratu nedojde k opakování prožitého pronásledování. Žalobce by sice rád legalizoval svůj pobyt na našem území, avšak jeho primárním cílem bylo odjet ze země, kde čelil přímému nátlaku ze strany státního orgánu a nevystavovat se dalšímu nebezpečí. Žalobce zdůraznil zásadu „v případě pochybností ve

prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“, ohledně které odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 6 Azs 50/2003 - 89 nebo 5 Azs 12/2012 - 47.

4. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby a vyjádřil přesvědčení, že vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu věci, který svým rozsahem odpovídá předpokladům nezbytným pro vydání rozhodnutí. Ve vyjádření k žalobě zopakoval podstatné části napadeného rozhodnutí se zdůrazněním nevěrohodnosti tvrzení žalobce.
5. Krajský soud nejprve rozhodl ve věci (bez nařízení jednání) dne 22. 6. 2021 tak, že žalobu zamítl a vynesl související (závislé) nákladové výroky. Nejvyšší správní soud následně vyhověl kasační stížnosti žalobce a rozsudkem ze dne 11. 11. 2021 č. j. 9 Azs 165/2021 - 45 zrušil rozsudek krajského soudu ze dne 22. 6. 2021 s odůvodněním, že krajský soud pochybil, když žalobci nezaslal výzvu podle § 51 zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) o tom, zda souhlasí s rozhodnutím bez jednání, v jazyce, kterému žalobce rozumí a následně rozhodl o žalobě bez nařízení jednání. Tím krajský soud podle závěru Nejvyššího správního soudu zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.
6. Krajský soud po vrácení věci a ustanovení zástupce žalobci vyhodnotil jeho námitky v kasační stížnosti tak, že žalobce trvá na nařízení jednání. Proto ve věci nařídil jednání, ke kterému se dostavil (substituční) zástupce žalobce a pověřená zaměstnankyně žalovaného, kteří setrvali na dosavadní argumentaci. Zástupce žalobce nad její rámec doplnil, že se azylový příběh žalobce vztahuje k Podněstří, ale jako rusky mluvící občan by měl potíže také ve zbývající části Moldávie. Dále namítl, že by si měl soud opatřit nové informace o Moldavsku, protože zde proběhly parlamentní volby, po kterých došlo ke zhoršení vztahu mezi Moldávií a Podněstřím, což se projevuje v postavení žalobce negativně.
7. Krajský soud po opětovném posouzení napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 s. ř. s. dospěl ke shodnému závěru, že žaloba důvodná není.
8. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce podal v České republice dne 14. 8. 2020 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce poskytl k žádosti dne 26. 8. 2020 základní údaje a mimo jiné uvedl, že není politicky aktivní, je svobodný, „oficiálně bezdětný“, poslední místo pobytu ve vlasti měl v Moldavsku, konkrétně v Tiraspolu (krajskému soudu je známo, že se jedná o město nacházející se v oblasti tzv. Podněstří), do České republiky přicestoval dne 28. 1. 2020 autem a jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že se nemá kam v Moldavsku vrátit. Dne 15. 9. 2020 proběhl pohovor se žalobcem, při kterém žalobce uvedl, že do České republiky přicestoval kvůli práci, kterou neměl předem zajištěnou a našel si ji až tady. V Moldavsku měl problémy s policií, která mu podsouvala drogy s tím, že policie u nich v Podněstří podsouvá drogy, aby se člověk dostal do vězení nebo aby s nimi spolupracoval. Stalo se to někdy v roce 2012 nebo 2013. Nesouhlasil s tím, byl vyšetřován, jednou byl zadržen na jeden den, vyšetřili jej na drogy a ráno propustili. Pak jej předvolali k výslechu, kde řekl, že bude vypovídat pouze za přítomnosti advokáta, tak jej propustili. Za měsíc k němu přijeli domů do bytu, který jim neotevřel do příchodu majitelky. Pak provedli prohlídku bytu. Po domovní prohlídce jej odvedli na policii, byl vyslechnut, podepsal prohlášení, že neopustí republiku a pak napsal s advokátem žalobu na prokuraturu a vyšetřovací výbor. Pak byl ještě jednou vyslechnut. Po určité době případ

uzavřeli a neví z jakého důvodu. Také potom jej policie sledovala, chodili k němu domů, vyptávali se sousedů, kde pracuje. Součástí spisové dokumentace jsou také informace odboru azylové a migrační politiky (OAMP) nazvané „Bezpečnostní a politická situace v samozvaném Podněstří“ z listopadu 2019 a „Bezpečnostní a politická situace v zemi“ (tj. Moldavsku) z června 2020. Žalobci bylo umožněno seznámit se s podklady pro rozhodnutí dne 22. 9. 2020. Při seznámení s podklady rozhodnutí žalobce dodal, že dokud se situace v Podněstří nezmění, tak se v žádném případě nemůže vrátit zpátky.

9. Krajský soud v první řadě uvádí, že v postupu žalovaného neshledal procesní vady, které mu žalobce v žalobě vytýkal. Vzhledem k tomu, že žalobní námitky o porušení § 2 odst. 4, § 3, § 50 odst. 3 a 4 správního řádu zůstaly pouze v obecné rovině (žalobce se omezil na konstatování textu zákona bez uvedení konkrétního přesahu namítaného porušení uvedených procesních ustanovení do poměrů posuzované věci), přezkoumal krajský soud uvedené námitky pouze v té míře obecnosti, v jaké je žalobce uplatnil a žádné vady v postupu žalovaného neshledal.
10. Podstatu žalobní argumentace spatřuje krajský soud v námitce žalobce, že před odjezdem ze země původu bydlel v oblasti tzv. Podněstří a měl zde problémy s policií popsané při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce sice v žalobě Podněstří výslovně nezmiňoval, ale z jeho odkazu na tvrzení uvedená ve správním řízení je zřejmé, že se jeho žalobní body nadále Podněstří týkají, protože ve správním řízení vztahoval žalobce své obavy z pronásledování, resp. vážné újmy, výhradně k této oblasti. Zástupce žalobce to navíc výslovně potvrdil u jednání dne 21. 1. 2022. Krajský soud proto ve prospěch žalobce nadále posuzoval jeho žalobní tvrzení tak, že se týkají oblasti tzv. Podněstří.
11. Je pravdou, že oblast Podněstří je v České republice výslovně vyjmuta z režimu bezpečných zemí původu, mezi které jinak Moldavsko podle § 2 bodu 15 vyhlášky číslo 328/2015 Sb. patří. Je také pravdou, že podle zprávy OAMP o Podněstří z listopadu 2019 je organizací Freedom House této oblasti přidělen status „nesvobodné“ a s odkazem na zprávu MZV USA se objevují informace o tom, že se bezpečnostní složky podílely na mučení, nezákonné detenci a využívaly mučení pro získání přiznání od údajných pachatelů.
12. V přezkoumávané věci však žalovaný nepovažoval žalobcův azylový příběh za věrohodný a na straně 5 napadeného rozhodnutí podrobně vyložil, z jakých konkrétních důvodů považuje tvrzené obavy žalobce za neoprávněné, nepodložené, čistě spekulativní a zjevně naprosto účelové. V podrobnostech odkazuje krajský soud na podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí. Žalobce v žalobě vycházel v rozporu s odůvodněním napadeného rozhodnutí z toho, že jeho výpověď byla konzistentní, bez zásadnějších nesrovnalostí a zapadala do celkového kontextu dostupných informací o zemi původu, aniž by konkrétně reagoval na rozpory a nesrovnalosti, které mu žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí vytýkal. Obecně platí, že je to žadatel o mezinárodní ochranu, který by měl tvrdit a prokázat azylově významné důvody. Není vyloučeno, aby jediným důkazním prostředkem byla jeho vlastní účastnická výpověď, ale pouze za předpokladu, že se bude jednat o výpověď věrohodnou. V daném případě bylo s ohledem na závěr žalovaného na žalobci, aby na závěr o nevěrohodnosti jeho výpovědi v žalobě reagoval, tedy aby

především konkrétně a bezrozporně popsal svůj azylový příběh, vysvětlil nesrovnalosti ve výpovědi popsané v napadeném rozhodnutí (zejména v 3. odstavci na straně 5), případně se vůči závěrům žalovaného o nevěrohodnosti jeho výpovědi jakkoliv jinak vymezil. Přestože je v rozhodovací praxi správních soudů u žalob cizinců (v azylových věcech) akceptován nižší standard požadavků na přesnost vyjádření žalobního bodu, tak i v těchto případech musí z žaloby alespoň v hrubých rysech vyplývat, co žalobce žalovanému vytýká (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011 č. j. 7 Azs 79/2009 - 84 nebo ze dne 19. 5. 2016 č. j. 5 Azs 220/2015 - 35). Žalobce v žalobě závěry žalovaného ohledně nevěrohodnosti jeho azylového příběhu konkrétně nereagoval a krajskému soudu bez příslušného žalobního bodu nepřísluší prověřovat správnost skutkových zjištění, závěrů a úvah žalovaného správního orgánu. Krajský soud dodává, že domněnku o nevěrohodnosti azylového příběhu žalobce podporuje taky skutečnost, že žalobce v rámci prvotních údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 26. 8. 2020 žádné problémy s policií v Moldavsku (resp. Podněstří) neuvedl (hovořil pouze o tom, že byl zmlácen českou policií) a jako důvod žádosti uvedl, že se nemá v Moldavsku kam vrátit. O shora uvedených problémech s policií se žalobce zmínil až při následném ústním pohovoru konaném dne 15. 9. 2020. Závěr žalovaného o nevěrohodnosti azylového příběhu žalobce tak v konfrontaci se žalobními body ob stojí. Za tohoto stavu je bezpředmětná také žalobní námitka opřená o pravidlo „*v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu*“. Tato zásada znamená - stručně řečeno - že pokud je byt jen přiměřeně pravděpodobné, že tvrzení žadatele je s ohledem na poměry v zemi původu pravdivé nebo že se určitá skutečnost udála tak, jak uvádí žadatel, správní orgán nesmí toto tvrzení prohlásit za nevěrohodné a vyloučit jej z dalšího posuzování. Neznamená to však, že by měl správní orgán uvěřit každé výpovědi žadatele, a to tím spíš, pokud je jeho výpověď rozporná a nepřesvědčivá. To by dotaženo ad absurdum znamenalo, že by žalobce mohl těžit z nedostatečné věrohodnosti svého azylového příběhu. Pokud se žalobce v této věci ani nepokusil zpochybnit či vyvrátit závěr žalovaného o nevěrohodnosti jeho azylového příběhu, nemůže se za této situace dovolávat zásady „*v pochybnostech ve prospěch žadatele*“.

13. Za mnohem podstatnější z hlediska závěrů žalovaného však považuje krajský soud možnost vnitřního přesídlení žalobce. Žalovaný tuto možnost konstatoval na straně 6 napadeného rozhodnutí s tím, že žalobci nic nebrání, aby se (má-li obavy z bezpečnostní situace v Podněstří) v případě návratu do vlasti usídlil mimo tuto separatistickou oblast. Ani na tuto část odůvodnění napadeného rozhodnutí žalobce v žalobě vůbec nereagoval a závěr žalovaného o možnosti přesídlení žalobce do jiné části Moldavska tak ani nebyl otevřen soudnímu přezkumu. Jedná se přitom o alternativu, která je v rozhodovací praxi správních soudů u zemí se separatistickými oblastmi akceptována (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2019, č. j. 6 Azs 152/2019 - 33). Přestože se rozhodnutí správních soudů týkají většinou obyvatel Ukrajiny, kteří mají bydliště v Doněcké nebo Luhanské oblasti (pod kontrolou proruských separatistů), lze je podle přesvědčení krajského soudu aplikovat také v případě Moldavska. Jak se přitom podává z § 2 odst. 7 zákona o azylu, tak v případě možnosti vnitřního přesídlení v rámci jednoho státu do části, ve které žadateli nehrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo žadatel má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu, nelze v případě takového žadatele hovořit o nebezpečí pronásledování nebo vážné újmy a takové přesídlení má přednost před udělením mezinárodní ochrany. Krajský soud zdůrazňuje, že

nezpochybněný závěr žalovaného o možnosti vnitřního přesídlení žalobce považuje za samostatný a dostačující důvod pro neudělení mezinárodní ochrany, i kdyby byl azylový příběh žalobce pravdivý.

14. Pokud jde o zbývající část Moldavska, tak žalobce ve správním řízení ani v žalobě žádné konkrétní obavy z pronásledování (vážné újmy) v této části země nezmínil. Teprve u jednání krajského soudu dne 21. 1. 2022 uvedl, že jako rusky hovořící občan bude mít problémy také ve zbytku Moldavska, které navíc pojil s parlamentními volbami. Jedná se však o novotu, která nebyla uvedena v žalobě a žalobce navíc své obavy ani blíže nespecifikoval. Jediné, co by bylo možno v tomto směru akceptovat, jsou jeho námitky ohledně nových skutečností, které nastaly po vydání napadeného rozhodnutí. V souladu s přímým účinkem článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále též „procedurální směrnice“) lze totiž u přezkumu správních rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany uvádět nové skutečnosti, zejména pokud se týkají změn v zemi původu. Nadále však platí, že soudní přezkum správních rozhodnutí je vybudován na dispoziční zásadě vyjádřené v § 75 odst. 2 s. ř. s. Nadto je třeba rozlišovat mezi zeměmi, u kterých je všeobecně známá nestabilní a neklidná situace jako je např. Irák, Sýrie nebo některé africké státy (u kterých lze v rámci principu „*non – refoulement*“ výjimečně zohlednit nové důvody k ochraně žalobce před hrožící vážnou újmou v zemi původu, i když nebyly namítnuty) a ostatními zeměmi, u kterých je důvod k takovému postupu dán pouze na základě konkrétní námitky žalobce o zhoršení situace v zemi. Moldavsko nepochybně patří do druhé skupiny. Moldavskou republiku (mimo Podněstří) považuje Česká republika nadále za bezpečnou zemi původu, a pokud má žalobce za to, že v jeho konkrétním případě nelze ani tuto zbývající část Moldavska považovat za bezpečnou, bylo na něm, aby uvedl konkrétní důvody pro takový závěr a tyto verifikoval. Žalovaný vycházel ze zprávy o Moldavsku z června 2020, podle které je bezpečnostní situace v Moldavsku stabilní a soudu není známo, že by v zemi nastala taková změna, která by vyžadovala nové posouzení v soudním řízení. Skutečnost, že se v Moldavsku v roce 2021 konaly předčasné parlamentní volby, je krajskému soudu známa z veřejných zdrojů, stejně tak, že volby vyhrála Strana akce a solidarita (PAS), která je více proevropská (prozápadní), z toho ale bez dalšího nevyplývá, že by žalobci, resp. rusky hovořícím občanům, mělo paušálně hrozit z azylově relevantních důvodů pronásledování nebo vážná újma. Žalobce (jeho zástupce) ani žádné konkrétní nebezpečí, které by mu mělo v souvislosti s návratem do Moldávie hrozit, neoznačil a omezil se pouze na tvrzení, že se změna nastala po volbách projeví v postavení žalobce negativně. Za tohoto stavu nebyl důvod, aby krajský soud z úřední povinnosti za žalobce aktivně dohledával případné nové důvody pro udělení mezinárodní ochrany (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2020 č. j. 1 Azs 288/2020 - 27) a doplňoval řízení o nové zprávy týkající se aktuálního stavu v této zemi.
15. Krajský soud uzavírá, že na základě shora uvedeného považuje žalobu nadále za nedůvodnou, proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
16. Žalobci byl usnesením krajského soudu ze dne 3. 12. 2021 ustanoven podle § 35 odst. 10 s. ř. s. k ochraně jeho práv zástupce z řad advokátů Mgr. Ladislav Bárta, jehož odměnu a hotové výdaje hradí podle uvedeného zákonného ustanovení stát. Krajský soud

ve třetím výroku přiznal zástupci žalobce odměnu za zastupování žalobce v tomto řízení ve výši určené podle vyhlášky číslo 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), a to za tři úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, účast u jednání dne 21. 1. 2022 a dne 24. 1. 2022, při kterém byl pouze vyhlášen rozsudek a odměna se tak krátí na polovinu), a to v sazbě 3 100 Kč za úkon podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodu 5 advokátního tarifu (celkem 7 750 Kč). Dále krajský soud přiznal zástupci žalobce paušální náhradu hotových výdajů za uvedené úkony ve výši 900 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 8 650 Kč budou zástupci žalobce vyplaceny z rozpočtových prostředků krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

17. V posledním výroku rozhodl krajský soud o tom, že Česká republika právo na náhradu nákladů řízení nemá, protože žalobce splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků (což již bylo zohledněno při rozhodování o ustanovení zástupce) a žalovaný byl v řízení úspěšný, pročez ani jednomu z nich nelze podle § 60 odst. 4 s. ř. s. uložit povinnost k náhradě nákladů řízení placených státem.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Ostrava 24. ledna 2022

JUDr. Martin Láníček
samosoudce